
Jeromos füzetek

1. szám

Szent Jeromos Bibliatársulat
« « « Budapest, 1990 » » »

T a r t a l o m

	[címoldal]
Családi szentírásolvasás (fotó: Bakos Zoltán)	1
Ajánlás (Marosi I. Izidor)	2
Az Isteni Kinyilatkoztatásról (II. Vatikáni Zsinat)	4
Vallomások (Kempis T., H. Heine, Mezei M., Rónay Gy.)	7
Közösség [módszerek a bibliaolvasáshoz]	11
Ünnepek: A Törvény ünnepe, Szentírásvasárnap	15
Jézus imái (Ternyák Csaba)	23
Prédikáció [gyerekeknek] (Molnár Ferenc)	26
A lelcnc [elbeszélés] (kis Jeromos)	

J e r o m o s f ü z e t e k **Biblikus – lelkipásztori, gyakorlati folyóirat**

ISSN 0866–2207

Szerkeszti és kiadja:

a Szent Jeromos Bibliatársulat
1063 Budapest, Szív u. 51. sz.

A szerkesztőbizottság tagjai:

Felsmann József, Molnár Ferenc
Tarjányi Béla, Vágvolgyi Éva

Felelős szerkesztő:

Tarjányi Béla

Terjesztés (megrendelések):

Szent Jeromos Bibliaközpont
1084 Budapest Déri Miksa u. 6. sz. II/1

Nyomda: Turda és Társa Kft

Felelős vezető: Turda Csaba

**„Az Egyház
szüntelenül veszi
és nyújtja a híveknek
az élet kenyerét
mind Isten ígéjének,
mind Krisztus testének
asztaláról.”**

(II. Vatikáni Zsinat)

Szolgálatommal együttjáró feladatomnak teszek eleget, amikor a Szent Jeromos Bibliatársulat új kiadványát paptestvéreimnek és híveinknek jó szívvel ajánlom.

„Az Apostolok püspököket hagytak hátra utódaikul, és nekik adták át saját tanítói helyüket, hogy az Evangélium az Egyházban mindig sértetlenül és elevenen megmaradjon” (Dei Verbum 2,7).

A „Jeromos füzetek” megjelenése egészen biztosan nagyszerű segítség lesz a Biblia »elevenen megmaradásához«.

A Biblia Istenhez kapcsol, aki velünk akar járni.

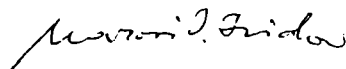
A Biblia „Jézus Krisztus fenséges ismeretére” segít, aki érettünk ember-ré lett.

Legyen a „Könyvek Könyve” életünknek része, alakítója és nélkülözhetetlen tápláléka.

Mindennek elérésében nagy segítségünkre lesznek azok az avatott szakemberek, akik szerkesztik, írják e füzeteket.

Isten áldása kísérje mindazokat, akik résztvesznek a „Jeromos füzetek” szerkesztésében, kiadásában és terjesztésében!

Vác, 1990, Szent István király,
Magyarország Fővédőszentje ünnepén.

Marosi I. Izidor
váci megyéspüspök

II. Vatikáni Zsinat

A Zsinat Krisztus Testéhez hasonlítja Isten szavát,
ajánlja a Szentírásnak a hívek között való terjesztését,
buzdítja a híveket a gyakori szentírásolvasásra,
és Isten szavának megnövekedett tiszteletétől reméli
a lelki élet új fellendülését

A Szentírás az egyház életében

Az Isteni kinyilatkoztatásról szóló határozat. Részletek.

*(A II. Vatikáni Zsinát tanítása.
Sz.I.T., 1975, 152-154. o.)*

„Az egyház mindenkor tisztelte a szentírást, mint magát az Úr testét is, hiszen főleg a szent liturgiában szüntelenül veszi, és nyújtja a híveknek az élet kenyerét mind Isten ígéének, mind Krisztus testének asztaláról. Az isteni írásokat a szenthagyománnyal együtt mindig hite legfőbb szabályának tartotta és tartja, mert ezek a prófétáknak meg az apostoloknak szavaiban a Szentlélek hangját szövegezték meg, hiszen Isten sugalmazására egyszer s mindenkorra vannak írásba foglalva, és így változatlanul közvetítik magának Istennek ígét. A szentírásnak kell tehát táplálnia és irányítania az egész egyházi ígét, mint magát a keresztény vallást is. A szentkönyvekben ugyanis a Mennyei Atya végtelen szeretettel siet fia elé, és beszélget velük. Márpedig akkora erő és hatékonyság van az Isten ígében, hogy támasz és életerő az egyháznak, hitbizalom az egyház gyermekeinek, táplálék a léleknek, tiszta és el nem apadó forrása a lelki életnek. Ezért a szentírásról kiváltképp érvényes a mondás: "Isten szava eleven és átható" (Zsid 4,12), "hatalma van arra, hogy fölépítse művét, és megadja az összes szentekkel közös örökséget" (ApCsel 20,32; vö. 1 Tessz 2,13).

Krisztus hívei előtt szélesre kell tárni a kaput, hogy hozzájussanak a szentíráshoz. (...) Mivel Isten ígének mindenkor kezünk ügyében kell lennie, az egyház anyai törődéssel gondoskodik róla, hogy megfelelő és pontos fordítások készüljenek az egyes nyelveken, főleg a szent könyvek eredeti szövegei alapján. (...)

A klerikusoknak, elsősorban Krisztus papjainak és a többieknek, akik mint diákonusok vagy hitoktatók jogszerűen látják el az ige szolgálatát, szakadatlan buzgó olvasással és gondos tanulmányozással kell csüggeniük a szenti-

ratokon, nehogy valamelyikük "Isten igéjének lélektelen hirdetője legyen külsőleg, mert nem hallgatója belsőleg" [Szt. Ágoston], holott köteles Isten igéjének roppant gazdagságát közölni a rábízott hívekkel, kiváltképpen a szent liturgiában.

Ugyanilyen nyomatékosan buzdítja és sürgeti a szent zsinat az összes keresztény híveket, főleg a szerzeteseket, hogy a szentírás gyakori olvasásával tanulják meg "Jézus Krisztusnak fönséges ismeretét" (Fil 3,8). "Mert a szentírás nemismerése Krisztus nemismerése" [Szt. Jeromos]. Szívesen folyamodjanak tehát magához a szent szöveghez akár az Isten szavában bővelkedő szent liturgia közvetítésével, akár lelkiolvasmányképpen, akár megfelelő bibliamagyarázatok és egyéb segédeszközök által, amelyek az egyház főpásztorainak jóváhagyásával és gondoskodásából dicséretesen terjednek mindenfelé. Arról azonban ne feledkezzenek meg, hogy a szentírás olvasását imádságnak kell kísérnie. Így lesz belőle beszélgetés Isten és ember között, mert "amikor imádkozunk, őhozzá beszélünk, és amikor az isteni kinyilatkoztatásokat olvasuk, őt hallgatjuk". [Szt. Ambrus]

Az egyházi előljáróknak, "akik az apostoli tanítás letéteményesei" [Szt. Iréneusz], kötelességük, hogy a rájuk bízott híveket alkalmas módon oktassák a szentkönyveknek, főleg az újszövetségnek és elsősorban az evangéliumoknak helyes használatára. Legyenek tehát a szent szövegek lefordítva és ellátva a szükséges és valóban kielégítő magyarázatokkal, hogy az egyház tagjai biztonságosan és hasznosan foglalkozzanak a szentírással, és szelleme eltöltse szívüket.

Készüljenek ezenfelül szentírás-kiadások megfelelő jegyzetekkel ellátva a nem-keresztények használatára is, igazodva az ő körülményeikhez. Ezeket terjesszék bölcs tapintattal a lekipászorok is, a minden rendű-rangú keresztények is.

Így tehát a szent könyvek olvasásával és tanulmányozásával "terjedjen és jusson dicsőségre az Úr tanítása" (2 Tessz 3,1), az emberek szívét pedig töltse el egyre jobban a kinyilatkoztatásnak az egyházra bízott kincse. Ahogy az eucharisztia misztériumában való állandó részesüléséből gyarapszik az egyház élete, úgy a lelki élet új fellendülését remélhetjük Isten "örökké megmaradó" szavának (1z 40,8; vö. 1 Pét 1,23-25) megnövekedett tiszteletéből."

A Szentírás olvasása, tanulmányozása képes átformálni,
főlemelni, megerősíteni, megszentelni az embert.

Kempis Tamás

Krisztus követése
(*Ecclesia*, 1976, 265.o.)

Úgy érzem, hogy ebben az életben két dologra igen-igen nagy szükségem van, s ezek nélkül elviselhetetlen volna számomra ez a keserves élet.

E testnek börtönébe zárva

- megvallom - kettő nélkül nem élhetek:

az egyik az étel, a másik a világosság.

Nyujtod hát nekem, erőtlennek testedet lelkem és testem táplálására, és világosságot adsz utamra: szent igédet.

E kettő nélkül jól élni képtelen volnék,

mert Isten szava világosság az én lelkemnek,

az Oltáriszentség pedig életadó kenyér.

Azért ezt a kettőt két asztalnak is lehetne mondani,

amelyek a kincsházban, a templomban vannak elhelyezve

Egyik a szent oltár asztala, azon a szent kenyér,

Krisztus drága teste,

másik az isteni törvényé, amely a szent tanítást tartalmazza,

igaz hitre nevel, és biztos lépéssel elvezet a kárpiton túlra, a szentek szentjébe.

Heinrich Heine

(*Anton Koch:*
Homiletisches Handbuch,
I/L, 152.o.)

Visszatértem Istenhez, mint a tékozló fiú. Megvilágosodásomat egész egyszerűen egy könyv olvasásának köszönhetem. Hogy milyen könyvnek? Igen, ez egy ősi, egyszerű könyv, tartózkodó, mint a természet, s ugyanolyan természetes is; egy könyv, mely tevékeny és szerény, mint a Nap, mely melegít minket; mint a kenyér, mely táplál minket; egy könyv, mely oly áldóan és jóságosan tekint ránk, - ez a könyv egész egyszerűen a k ö n y v : a Biblia.

Mezei Mária

(*Vigília, 1971. december*)

A Biblia mágikus könyv, csak annak nyílik fel, aki élő hittel olvassa. Huszonhat éve mindennap felnyitom. Tanítóm és nevelőm. Vigasztalóm és vezetőm. Kimeríthetetlen fényforrás. Tökéletes Útmutató.

Elképzelhetetlen, igen, talán elviselhetetlen lenne az élet nélküle.

Rónay György

(*A magunk vallomásai,*

Szerk. Hegyi Béla, Ecclesia, 224-26.o.)

(...) Unokáimmal sosem tartunk „hittanórát”; mi csak beszélgetünk Jézusról és Jézus életéről. (...) Mit olvasunk? Az evangéliumot. Azzal kezdtük, azt folytatjuk. Jézus születésén kezdtük, és mentünk tovább úgy, ahogyan az evangélium elmondja. (...)

Evangélium minden katolikus házban van (legalábbis kellene lennie). Ha a szülő - apa vagy anya, esetleg valamelyik nagyszülő, esetleg az egész család - hetente egyszer-kétszer egy-egy ráérő tíz-húsz percében hajlandó leülni és „Jézusról beszélgetni”, azaz az evangéliumot (Mátét, Márkot vagy Lukácsot) olvasni gyermekének vagy gyermekeinek, persze a kellő fölvilágosításokkal (mert soha gyermeki kérdést válasz nélkül hagyni nem szabad), és mindig a gyermek érdeklődési képességének figyelemmel tartása mellett: - megvalósul az a „családi hitoktatás”, amelynek egyaránt hasznát látja a gyermek is, meg a szülő is. Mert így nemcsak Jézussal találkoznak, hanem Jézusban is; és megtörténik a „csoda”, egyfajta regeneráció: hogy a gyermek kizsendülő hitén át újrarendül a szülő is. Csak egy kis türelem kell hozzá, egy kis következetesség, és egy kis igazi, felelős szeretet a gyermek iránt. S akkor ... Jézus mondta: „Engedjétek hozzám a gyermekeket”. A gyermek pedig megfogja az apja, az anyja kezét, és elindul Ahhoz, aki hívja. Apa, anya talán észre sem vette, hogyan, de egyszer csak ő is ott áll a Hívó előtt, a Hívó mellett. Együtt a gyermekével. (...)

Imádság helyett olvasni szoktam. Sokat, mindig az Evangéliumot. Valamikor a zsebemben hordtam egy kis formájú Filóteát, azt olvastam egy-egy templomban, mert ott csönd van, jól lehet olvasni. Ma már „kiolvastam”. Most, mondom, az Evangéliumot olvasom. (...) Aztán (sokkal többet, mint régen), a

Zsoltárokat, a régi, az első Sík-fordításban. Teilhard elmékedéseit is szívesen olvasom. És Rahnerét is. De a lényeg: az Evangélium.

És a legszebb az, ami nekem is a legtöbb: hetente kétszer együtt olvasunk az unokáimmal. A kicsinyekkel. Akiket Jézus magához hívott. Próbálok én is kicsiny lenni...

Bibliák

A „Szentírás” szó újszövetségi kifejezés (Róm 1,2: „a szent iratok”). A „Biblia” szó görög eredetű, a »biblosz«, »tekercs” kicsinyített alakjának (»biblion«) többesszáma, szó szerinti jelentése tehát: „kís tekercesek”. Az elnevezés abban a korban honosodott meg, amikor az egyes szentírási könyveket külön tekercesekre írták.

Az egyes vallások bibliái csak részben egyeznek meg egymással. A zsidók Bibliája a héber Ószövetség, amely nem tartalmazza a következő könyveket: Tóbiás, Judit, Bölcsesség, Strák fia, Bárak könyvét, valamint a Makkabeusok két könyvét.

A protestáns Bibliából szintén hiányzik ez a hét ószövetségi könyv. A hitújítás korában néhány könyvet elhagytak az Újszövetségből is, de ez nem vált általánossá (ld. például a Károli-bibliát, amely a teljes Újszövetséget tartalmazza).

A katolikus egyház a hívőknek a katolikus kiadású Biblia olvasását ajánlja, mert a tartalmilag ellenőrzött és jóváhagyott, jegyzetekkel ellátott szentírásfordítások használata által valósulhat meg az egyházban a hit, a cselekvés és a szeretet egysege.

A Vatikáni Zsinat ajánlja a többi keresztény egyházzal együtt készített, ún. ökumenikus bibliafordítások használatát is. Magyarul ilyen még nincs (a Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsából a katolikus résztvevők még hiányoznak, vö. a Magyar Bibliatanács Bibliája, Budapest, 1977).

A közösségi szentírásolvasásnak számos, jól bevált módja ismeretes. Az alábbiakban ezek közül mutatunk be néhányat.
(A LUMKO Lelkip. Int. módszerei. Kiadta: Missio-München)

I. Találkozás

Isten igéjével kezünkben

1. Hívás

Jézust hívjuk, jöjjön közénk és köszöntjük őt körünkben
Ki tudja mindezt egy rövid imában elmondani?

2. Olvasás

Kinyitjuk a Szentírást (szövetség, evangélium, levél)
(fejezet) (megvárjuk, amíg mindenki kinyitotta)
Ki akarja elolvasni a verseket?

3. Kiemelés

A résztvevők megkeresik a szövegben a figyelmüket megragadó szavakat, kifejezéseket, és többször elolvassák azokat hangosan, elmélkedve, (majd)
Ki olvasná el ismét a teljes szöveget?

4. Megfontolás

Csendben maradunk percig és hallgatunk Isten szavára

5. Megosztás

Elmondjuk egymásnak, mi érintett meg bennünket leginkább, mivel szólított meg minket Isten? (és tetszés szerint:) Találtunk-e a szövegben olyan részt, amely a következő héten számunkra az élet ígéje (életünk vezérfonala) lehet?

6. Cselekvés

Megállapodunk egy közös feladatban, amelyet a csoport végezni fog. Megvizsgáljuk: Korábbi feladatainkat hogyan teljesítettük?
KI, MIKOR, MIT fog tenni?
(és tetszés szerint:) Milyen tapasztalataink vannak a korábbi életigével kapcsolatban?

7. Ima

Bárki szabadon imádkozhat
Közös ima vagy ének (amit mindenki kívülről tud)

II. Életünk

az írás tükrében

1. Hívás

Ma Isten szavát tanulmányozzuk, amelyben visszatükröződnek közösségünk (plébániánk, falunk, városunk, vidékünk, hazánk) problémái.

Hívjuk az Urat, legyen köztünk.

Ki hívja őt közénk egy imával?

2. Olvasás

Kétszer elolvassuk a következő szöveget

A fontos szavakat, kifejezéseket hangosan, elmélkedve többször elolvassuk, közben rövid csöndekert tartva

3. Megbeszélés

Öt percig ketten-ketten beszélgetünk:

Melyik problémánkat idézi fel a szöveg? Miben hasonlít közösségünk (plébániánk, falunk, városunk, vidékünk, hazánk) problémája a szövegben szereplő helyzethez?

Öt perc után mindegyik csoport beszámol a többieknek meglátásairól;

Kiválasztunk egy problémát (szempontot) a további megbeszéléshez

4. Hallgatás

Csőndben maradunk percig és magunkban kérdezzük:

Mit mond Isten a mi problémáinkról?

Mit mond Isten ezzel a szöveggel?

Utána elmondjuk egymásnak, hogy szerintünk mit tanácsol nekünk Isten ebben a kérdésben.

5. Cselekvés

Megbeszéljük a kérdést:

Mit vár tőlünk Isten ebben a helyzetben?

KI, MIKOR, MIT fog tenni?

6. Ima

Közös ima: mindenki szabadon imádkozhat

Mindenki által ismert ima vagy ének

III. Mindennapjaink

és Isten szava

1. Hívás

Ma a saját tapasztalatainkat szeretnénk Isten szavának megvilágításába helyezni. Hívjuk Jézust, legyen köztünk.

Ki fogalmazza ezt meg egy rövid imában?

2. Látás

- Megkérjük a csoport néhány tagját, hogy ismertessenek valamilyen eseményt a közelmúltból, amelynek részesei voltak és amely nagy hatással volt rájuk. Egy esemény a munkahelyen, a társadalmi életben, a szomszédságban vagy otthon.

- Kiválasztunk egy eseményt, és megbeszéljük: Pontosan mi is történt? Ismeri-e mindegyikünk a tényeket? Megtudhatunk-e erről még többet? Miért történt ez? Feltárjuk az okokat. Hogyan érezzük magunkat, ha erre az eseményre gondolunk?

3. Hallás

Hogyan tekint Isten erre az eseményre?

- Csöndben maradunk percig és hallgatunk Istenre. Igyekezünk elfelejteni mindent, amit mi magunk gondolunk vagy érzünk ezzel kapcsolatban. Ehelyett csöndben Istenre hallgatunk, hogy Ő mit gondol és érez az eseménnyel kapcsolatban. Megkíséreljük a dolgot Isten szemével (szemszögéből) szemlélni, arra is vigyázva, nehogy elhamarkodottan valamelyik bibliai verssel elintézve érezzük a kérdést. Fontos, hogy lehetőleg az egész Szentírás szellemében vizsgáljuk a problémát.

- Mondjuk el egymásnak, hogy szerintünk Isten miként vélekedik a problémánkról. Eközben talán eszünkbe jutnak valóban mérvadó szövegek vagy események a Bibliából, amelyeket idézhetünk vagy felolvashatunk. (Ha senkinek nem jut ilyen az eszébe, kereshetünk egy megfelelő részt pl. a Zsoltárokból.)

4. Cselekvés

Mit kell tennünk Isten akarata szerint?

Mit vár ő a közösségünkötől?

KI, MIKOR, MIT fog tenni?

5. Ima [mint az előzőknél]

IV. Gondjaink

és Isten ígéje

A csoport kreatív tagjai előzetes megbeszélés során kiválasztanak egy problémát a mindennapi életből, amely mindenkit érint. Kikeresnek hozzá egy találó szentírási helyet, és előkészítik a kérdéseket, amelyek segíteni fognak abban, hogy a szentírási szöveget és a kérdéses problémát jobban megértsük. A foglalkozás a szokásos módon a *Hívás*-sal (1.) kezdődik és az *Imá*-val (5.) fejeződik be.

2. Helyzetünk

Ma a következő problémával foglalkozunk:

Kérdések a probléma megtárgyalásához:

Ki tud további részleteket erről a problémáról?

Mit gondolnak erről az emberek?

Miért van/lehet nekünk ilyen problémánk? Pedig

Ki a vesztes és ki a nyerő ebben a helyzetben?

További kérdések, amelyek egyéb nézőpontokból is szembesítenek a problémával:

3. Isten szava

A következő szentírási hely megvilágítja a problémánkat: ..

Kérdések a szöveg megbeszéléséhez:

Melyik szónál, mondatnál érezted: „Ez tényleg igaz, örülök, hogy ezt hallom!” Elmondanád, hogy miért vagy más véleményen?

A »közvélemény« hogyan fogja fel ezt a problémát?

Mit hallunk erről a rádióban, televízióban?

Szerinted Isten hogyan vélekedik erről?

További kérdések, amelyek elősegíthetik, hogy problémánkat a Szentírás üzenetével kapcsolatba hozzuk:

4. Feladatunk

Milyen feladat elé állít bennünket Isten?

Mit kell tennünk?

KI, MIKOR, MIT fog tenni?

*Ég és föld elmúlnak,
de az én szavaim nem múlnak el soha
(Mt 24,35)*

Igen figyelemreméltó, hogy a zsidóság milyen nagy tisztelettel
veszi körül a Szentírást, és hogy milyen boldogan ünnepli
Istennek ezt az ajándékát

A Törvény örömnünnepe

Vö. S.Ph.De Vries

Jüdische Riten und Symbole,
98-99.o.

A zsidóknál a zsinagógai istentisztelet középpontjában a Tóra (Törvény, Mózes öt könyve) olvasása áll. Minden szombaton felolvasnak belőle egy részt a hagyományosan kialakult beosztás szerint. Az olvasás az őszi sátoros ünnep kilencedik napján fejeződik be az utolsó résszel (Mózes halálának története Mózes ötödik könyvéből).

De mihamarabb befejezik az olvasást, a következő szombaton máris újramez-dik előlről, hiszen a zsoltáros is mondja: „Láttam, hogy mindennek vége szakad, de a te Törvényed örökké megmarad.” (Zsolt 119,96)

A Törvény Izrael nemzeti létének alappillére. A Törvény anyaföld és életerő. Izrael a Törvénnyel szólítja meg az emberiséget. A Törvény az Istennel kötött szövetség könyve. Bár egészen konkrét és kézzelfogható, mégsem veszítette el az elmúlt századok ragyogását, sem a szentség leheletét. Mert bár kézzelfogható, mégis égi írás, minden időkre szóló üzenet az örökkévalóságból. Nem is lehet vele betelni sohasem.

Mikor a Törvény olvasása véget ér, Izrael örömnünnepet ül. A láthatatlan kötést, mint lelki frigyet, megújítja Istenével. Ezt jelenti Izraelnek ez a nap, a Tóra Örömének napja.

Természetesen nagy megtisztelés az, ha valaki az utolsó szakaszt felolvashatja a Tórából, és nagy kitüntetés a következő szombatnapon az újramez-dett Tórából az első részt elolvasni. Az erre kijelölt férfi(aka)t a Tóra vőlegényének nevezik.

Az örömnünnepe már az (előző) este beálltával elkezdődik. Az ünnep igazi ünnep, szorosan vett szabályok nélkül, vidékenként sajátosan alakulhat. A legtöbb helyen ünnepi menetben vezetik a zsinagógába a Tóra vőlegényét és

feleségét, vagy legalább ünnepélyesen fogadják őt a zsinagóga előljárói, és vezetik be a zsinagógába. A kántor és a közösség énekkel köszöntik őt, például a 118. zsoltár 26. versével: „Áldott, aki az Úr nevében jön! Áldunk titeket, akik az Úr házából vagytok.”

A "vőlegény(ek)"-re díszhely vár elől a Tóraszekrény mellett. Egyes közösségekben díszes, régi széket használnak erre. A ragyogó fényekkel kivilágított zsinagógában folyó istentisztelet hangulatát teljesen az öröm szabja meg. Egyes zsinagógákban a Tóra-tekerccsel körbejárják a felolvasó állványt, alkalmas zsoltárokat, énekeket énekelve. Minden kör után növekszik a vidámság. A Tórát lengető járás táncba, igazi vidámságba megy át. Néhol isznak is ilyenkor, bár ez nem tartozik a szertartáshoz. De a vidámság sohasem válik tivornyává: az öröm mindig megmarad az igazi, vallásos érzésből fakadó örvendezés keretei között. Nyugaton a táncos körbejárás kevésbé elterjedt.

A vőlegények a felolvasás alatt, vagy az egész ünneplés során díszhelyükön ülnek. Kezükben tartják a Tóra-tekerccset, míg fel nem kérik őket az olvasásra: az egyiket, hogy fejezze be a Törvény olvasását, a másikat pedig, hogy kezdje el újra a Tóra első részével. A felkérés kiegészülhet díszbeszéddel és a vőlegényeknek szóló jókívánatokkal.

Az istentisztelet után megvendégelik a jelenlévő gyermekeket: a vőlegények és feleségeik - más felnőttek közreműködésével - a zsinagóga előcsarnokában édességeket osztanak nekik. A gyerekek számára így válik az ünnep igazi örömmé.

Néhol a Tóra-vőlegény és felesége a felnőtteket is megvendégelik saját házukban, ez azonban nem kötelező.

A Tóra-örömmünnepet követő szombat a Beresít-szombat (Beresít az első szava Mózes első könyvének). A Tóra olvasását (hivatalosan) ekkor kezdik el újra, előlről. Vannak helyek, ahol ezen a szombaton megismétlik a Tóra-ünnep egész szertartását.

« « « A » » »

Ha a Szentírásvasárnapot az egyszerű kihirdetés helyett megfelelő ünnepi szertartással más, népszerű ünnepek szintjére emelnénk, ez elősegíthetné Isten Szavának hatékonyságát Egyházunkban

Szentírásvasárnap

A keresztény közösség ünnepe

Előkészület: énekek begyakorlása; külön, díszes állvány, Biblia kis asztalon a templomhajóban (nagyméretű, lehetőség szerint régi családi Biblia), két gyertya-vívó, [füstölő]. Az ünnep egyes mozzanatait menetközben egy-két szóval bevezetjük.

Bevonulás, tiszteletadás, közben ének [Hozsanna 97]

1. Bűnbánati szertartás. Könyörgések:

[Válasz:] Urunk, bocsáss meg és könyörülj rajtunk!

Mennyei Atyánk, Te elküldted szent Fiadat, a megtestesült Igét a földre, hogy megvilágosítson minden embert, és mi nem fogadtuk be őt, Urunk, könyörülj rajtunk! *[Válasz]*

Urunk, Jézus Krisztus, te tanítottál bennünket az igazságra, és mi nem figyeltünk szavadra, Urunk... *[Válasz]*

Szentlélek Isten, te a teljes igazságra akartál bennünket elvezetni, és mi saját elgondolásainkat követtük, Urunk... *[Válasz]*

Ének: Hallgasd meg, [Hozsanna 52/6.8.9]

2. Körmenet: a Szentírást ünnepélyesen bevisszük a szentélybe, az állványra helyezzük, a két égő gyertyát mellé. Közben ének [Hozsanna 447]

3. Olvasmányok: MTörv 30,9b-15; 1Pét 2,22-25; Jn 4,10-14

4. Vallomások [Gárdonyi verse, ld. borító; vallomások, ld. 4-6.o.; jó, ha valaki a hívek közül el tudja mondani, hogy mit jelent számára az egyéni, közösségi vagy családi bibliaolvasás].

5. Beszéd (prédikáció) tetszés szerint.

Ének: Megszólint Isten [Hozsanna 410]

6. Jézus imái [ld. 15-22.o., előadni vagy legalább a szerepeket kiosztva felolvasni-elimádkozni].

Ének: Uram, Te hívtál [ld. alább]

7. Hálaadás [Válasz:] Taníts és vezess minket, Urunk!

Istenünk, hálát adunk neked azért, hogy Jézus közénk jött, köztünk élt, értünk imádkozott, tanított és vezettett minket, Köszönjük neked, Urunk! *[Válasz]*

Urunk, hálát adunk neked azért, hogy az emberek megjegyezték, összegyűjtötték és leírták tanításodat, Köszönjük... *[Válasz]*

Ü n n e p e k

Urunk, hálát adunk az apostolokért és utódaikért, akik megőrizték tanításodat és maguk is tanítottak minket, Köszönjük...

Urunk, hálát adunk neked azért, hogy van Szentírásunk, és szavaidat bármikor olvashatjuk, hallhatjuk a magunk és embertársaink üdvére, Köszönjük...
[Válasz]

Kérünk Urunk, áldd meg és vezesd mindazokat, akik minket tanításod megértésében és követésében segítenek, Kérünk téged, Urunk! [Válasz]

Segíts bennünket, hogy szavaidnak soha ne legyünk tétlen hallgatói, hanem tanításodat követve munkatársaid lehessünk a világban, Kérünk téged, Urunk!
[Válasz]

Miatyánk

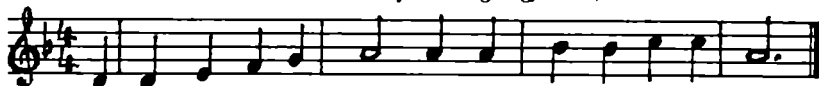
8. Áldás: (kiterjesztett karral) elmondjuk az ároni áldást (21.o. [Szám 6,24-26]), majd a Szentírással megáldjuk a híveket.

Kivonulás. Ének: 150 Zsoltár [Hozsanna 432]

[A fenti ünnep számos részletét beépíthetjük a szentírásvasárnapi szentmisébe is.]

Ének (K.Rommel, ld. Bibelsonntag 1990, Stuttgart

ford. Vágvölgyi Éva)

1. U- ram, Te hívtál minket, ven- dé- ge- id va- gyunk
2. Meg- mu- tat- ko- zol nekünk szent i- gé- i- den át.
3. Szent Lel- ked fényét küld el, Ő jár- ja lel- künk át,

1. Kö- szön - jük ezt most Néked és h á - lát a dunk
2. U- ram, nyisd meg fü - lünket és szívünk ka - pu - ját
3. Hogy ért - sük és kö - vessük a Szentí - rás sza - vát

1. Kö- szön - jük ezt most Néked és h á - lát a dunk
2. U- ram, nyisd meg fü - lünket és szívünk ka - pu - ját
3. Hogy ért - sük és kö - vessük a Szentí - rás sza - vát

L e v é l

Kedves Munkatársam!

A II. Vatikáni Zsinat éppen negyedszázaddal ezelőtt fogadta el és hirdette ki az Isteni Kinyilatkozásról szóló zsinati határozatot. Ebben az ünnepélyes nyilatkozatban a Szentatya és a zsinati atyák arra buzdítják a püspököket, lelkipásztorokat, szerzeteseket és az apostoli lelkületű keresztényeket, hogy azt a csodálatos kincset, amelyet az Egyház Istentől a Szentírás formájában kapott, nagy tisztelettel övezzék, szomjas lélekkel, rendszeresen olvassák, és minél több ember számára hozzáférhetővé tegyék.

A Zsinat szerint „Krisztus hívei előtt szélesre kell tárni a kaput, hogy hozzájussanak a szentíráshoz” (22). Öröndetes, hogy ma már katolikus egyházunkban is egyre többen vannak olyan „egyszerű” keresztények, Jézust követő fiatalok, közösségek és családok, akik nem elégszenek meg a vasárnapi felolvasás és tanítás meghallgatásával, hanem nap mint nap előveszik a Szentírást, és rendszeresen töltökeznak Isten Igéjével.

Ők ráébredtek arra és jól tudják, hogy hazánk erkölcsi fölemelkedése, a magyar egyház lelki megújulása, s benne mindannyiunknak Krisztus képére való átalakulása csak az Istentől származó tanítás elmélyült megismerése és készséges követése által valósulhat meg.

Levelemet azoknak írom, akik számára ez a megújulás kívánatos, akik szerint ez az út a célravezető, és akik ezen az úton mások segítségére is akarnak sietni.

A II. Vatikáni Zsinat útmutatása nyomán azóta szerte a világon számos országban születtek olyan intézmények, amelyek ebben a szellemben igyekeznek segíteni a lelkipásztorokat és a katolikus keresztény híveket. A Szent Jeromos Bibliatársulat a világegyházban a 68. ilyen országos egyházi intézmény.

A Szent Jeromos Bibliatársulatot apostoli lelkületű katolikus keresztények hozták létre, és a Társulat - a biblikus tanárok javaslata ill. kérése nyomán - elnyerte a Püspöki Kar jóváhagyását. A Társulat célja minden lehetséges módon segíteni a lelkipásztorokat és a lelki megújulásért fáradó

II

híveket abban, hogy a Szentírást hazánkban minél többen ismerjék, szeressék, rendszeresen olvassák, és a benne foglaltak szerint lélekben átalakuljanak.

Elsősorban a biblikus szellemű lelkipásztorkodást elősegítő, hasznos kiadványokkal, segédeszközökkel, a továbbképzés megszervezésével szeretnénk szolgálni a magyar egyházat.

A Dei Verbum zsinati határozat kihirdetésének 25. évfordulójára jelenik meg a Jeromos füzetek első, ünnepi száma. Ezt a füzetet 1990 Szentírásvasárnapjára - az ügyet szívéből viselő támogatóink és tagságunk jóvoltából - ajándékba megküldjük minden lelkipásztornak és lelkipásztori kisegítőnek, - abban a reményben, hogy érdekesnek és hasznosnak fogják találni.

A Jeromos füzetekből évente több számot szeretnénk kiadni (egyelőre négyet: Szentírásvasárnapra, Karácsonyra, Húsvétra, nyári szünidőre). A szentírásvasárnapi szám minden évben ajándék lesz a lelkipásztorok számára, ha anyagi helyzetünk ezt megengedi. (Természetesen mindennemű támogatást hálásan elfogadunk, ld. a mellékelt utalványt).

Örömünkre szolgálna, ha a következő lapon (III. o.) található kérdőívet kitöltve visszaküldené címünkre. A lap hátsó oldalát (IV. o.) csak azoknak kell kitölteni, akik a Jeromos füzeteket megrendelik, bizományba további példányokat kérnek, vagy a Társulat tagjai kívánnak lenni.

Életére, munkájára Isten áldását kérve,
maradok Krisztusban testvére

Tarjányi Béla

K é r d ő í v

A mai körülmények között helyesnek és szükségesnek tartja-e egy biblikus-gyakorlati folyóirat kiadását?

Ezt a számot jónak, érdekesnek találta-e?

Miről szeretne olvasni folyóiratunkban?

Hívei / Ismeretségi körében tudna-e szerezni lapunk számára előfizetőket? Ha igen, kb. mennyit?
[Négy szám ára postaköltséggel előreláthatólag 160-200 Ft.]

Elképzelhetőnek tartja-e, hogy Szentírásvasárnapon (majd) templomi gyűjtést rendezzünk a Társulat ill. a bibliaapostolság céljaira?

Milyen egyéb kiadványokra lenne legégetőbb szükség?

Lelkipásztori / Apostoli munkájában milyen segítséget nyújthatna Társulatunk?

cím: Szent Jeromos Bibliaközpont
1084 Budapest Déri M. u. 6. sz. II/1

név és cím (tetszés szerint)

IV

Megrendelés

A Jeromos füzetek 1. számából [40 Ft/db.] szíveskedjék számomra küldeni további példányt (és csekket)

Bizományba kérek az 1. számból további példányt (az elkelt példányok árát [darabonként 5 Ft. levonásával] megtérítem, ami megmarad, visszaküldöm)

Megrendelem a Jeromos füzetek 3 további számát példányban [irányár: 3 szám 120-150 Ft]

Megrendelem a Jeromos füzeteket példányban [irányár: 4 szám 160-200 Ft]

Ajándékba szeretném kapni a Jeromos füzeteket

...

Minden kiadványukról értesítést kérek

igen/nem

Kelt

(név és cím)

Belépési nyilatkozat

Alulírott a Szent Jeromos Bibliatársulat egyesületi (alapító/pártoló) tagja kívánok lenni. Igérem, hogy a bibliaapostolság ügyét erőmhez mértén támogatni fogom.

Konkrét feladatokat is szívesen vállalom az alábbi területen: terjesztés - kiadványok - szervezés - szemléltető eszközök - informatika - egyéb:

Javaslataim:

Szíveskedjék küldeni címre db. szórólapot.
Név (olvasható) - foglalkozás - cím - telefon:

Kelt

.....
aláírás

Az evangéliumok tanúsága szerint Jézus gyakran imádkozott. Imái közül mindannyiunk közös kincse a Miatyánk, amelyre apostolait is megtanította. Ezenkívül imádkozott saját szavaival

(pl. a Getszemáni kertben), és imádkozta a zsolnárokat (a kereszten).

Amikor a jeruzsálemi templomban résztvett az istentiszteleteken, bekapcsolódott a közösség imájába. Jeruzsálem pusztulásáig a *jeruzsálemi ősegyház* is magáénak tudta ezeket az imákat (ld. Csel 3,1: Péter és János résztvesznek a délutáni imádságon).

Istentisztelet a Templomban

Ternyák Csaba:

Az imádkozó Jézus

(Laurea dolgozat

Budapest, 1984) Kivonat

Még sötét volt, amikor a papok elvégezték a legfontosabb előkészületeket a napi illatáldozat bemutatásához, és az ún. támíd ("állandó") áldozatot az oltárra helyezték. Az volt a szabály, hogy az áldozatot még napfelkelte előtt elő kellett készíteni.

Ezután a papok a Templom előudvarának délnyugati részébe mentek a Semá Jiszraél (a továbbiakban röviden: Sema) kezdetű hitvallás elimádkozására. A szolgálattelvő, aki az áldozatot bemutató papok kisorsolását vezette, felszólította a papokat:

Mondjatok dicséretet!

Ekkor a papok félhangosan elmondták a Fény alkotója és a Nagy szerepével elnevezésű dicsőítéseket:

Áldott légy Urunk, Istenünk, világ királya, aki a fényt alkottad, és megteremtetted a sötétséget, békét szerezted, és a világmindenséget megteremtetted; aki irgalmadban megvilágítod a földet, és azokat, akik rajta laknak; aki javaid által naponta szüntelenül megújítod a teremtés művét. Áldott légy Urunk, Istenünk, kezded dicséretes művei miatt, azért, hogy fényt adtál, amelyet te alkottál, dicsérmünk kell téged, Szela! Áldott légy Urunk, a fény alkotója! [Szela = „Szikla”]

Az áldozati előkészület alatt, és amíg a papok ezeket a dicsőítéseket mondták, gyülekezett ill. megérkezett a hívő közösség. A jelenlévők a dicsőítés végén leborulva a következő szavakkal válaszoltak:

Áldott legyen dicsőséges országának neve most és mindörökké!

Ezután a papság a Nagy szeretettel elnevezésű második áldást imádkozta:

Nagy szeretettel szeretnél minket Urunk, Istenünk, és végtelen kimélettel uralkodnál rajtunk. Mi Atyánk, mi Királyunk, légy irántunk kegyes, és taníts minket atyáink miatt, akik benned bízakodtak, és akiket te az élet szabályaira tanítottál. Mi Atyánk, irgalmas szívű Atya, irgalmazz nekünk is, és tedd a szívünket olyanná, hogy törvényed tanításának minden szavát felfogjuk és megértjük, tanuljuk és tanítjuk, figyeljünk rá, megtegyük és megtartsuk a szeretetben. Tanításod által világosítsd meg szemeinket, és engedd, hogy szívünk parancsaihoz ragaszkodjunk, és osztatlan legyen a szeretetben és tiszteletben a te neved előtt, hogy sohase szégyenüljünk meg mindörökké, mert a te nagy és félelmetes szent nevedben bízunk. Örömezni akarunk, és a te segítségeddel boldogok lenni; Hozz elő minket a föld négy sarkáról békében, és igazságosan vezess vissza minket földünkre, mert te vagy az Isten, aki a segítségről gondoskodik. Te választottál ki minket a sok nép és nyelv közül, és te vezettél minket nagy nevedhez az igazságban, Szela, hogy téged megvalljunk, és mint az Egyetlent hirdessünk a szeretetben. Áldott légy Urunk, aki népedet, Izraelt kiválasztottad a szeretetben!

A hívő közösség ismét leborult és így válaszolt:

Áldott legyen dicsőséges országának neve most és mindörökké!

A fenti két áldás helyett este az Aki az estét előhívod és az Örök szeretettel elnevezésű dicséreteket mondták:

Áldott légy, Urunk, Istenünk, világ királya, akinek szavára leszáll az este, és a csillagok kapui bölcsességgel megnyílnak, aki az időket és időpontokat belátással változtatja, aki a csillagok helyét az égbolton tetszése szerint elrendezi, aki a napot és az éjszakát előhívja, aki a fényt felgöngyöli a sötétség miatt,

és a sötétséget a fény miatt, aki a napot elrepíti és előhívja az éjszakát, aki a nappalt és az éjszakát elválasztja, a Seregek Ura az ő neve. Áldott légy Urunk, aki az estét előhívod!

A hívő közösség leborulva válaszolt:

Áldott legyen dicsőséges országának neve most és mindörökké!

Örök szeretettel szeretted népedet, Izrael házát, megtanítottad nekünk a Törvényt, a parancsokat, rendelkezéseket és előírásokat. Ezért Urunk, Istenünk, a te rendelkezéseiden gondolkodunk, ha lefekszünk és ha felkelünk, mindig és örökké örülünk Törvényed szavainak és parancsaidnak, mert azokban van a mi életünk és napjaink száma, és ezen elmélkedünk nappal és éjjel. Bárcsak a te szereteted soha ne távozna el tőlünk! Áldott légy Urunk, aki népedet, Izraelt szeretted!

A hívő közösség ismét leborult és így válaszolt:

Áldott legyen dicsőséges országának neve most és mindörökké!

A két áldás után a Tízparancsolat szövegét imádkozták a papok, amint az a Kiv 20,2-17-ben olvasható, majd a Semának, a Halld Izrael kezdetű imának három része következett (MTörv 6,4-9; 11,13-21; Szám 15,37-41):

A Tízparancsolat:

Én vagyok az Úr, a te Istened, én hoztalak ki Egyiptom földjéről, a szolgaság házából.

Senki mást ne tekints Istennek, csak engem.

Ne csinálj magadnak faragott képet, vagy hasonmást arról, ami fent van az égben, vagy lent a földön, vagy a vizekben a föld alatt.

Ne borulj le ilyen képek előtt és ne tiszteld őket, mert én, az Úr, a te Istened féltékeny Isten vagyok. Azoknak a vétkéit, akik gyűlölnék engem, megtorlom fiaikon, unokáikon és dédunokáikon. De ezredíg irgalmasságot gyakorlok azokkal, akik szeretnek és megtartják parancsaimat.

Urads, Istendek a nevét ne vedd hiába, mert az Úr nem hagyja büntetlenül azt, aki a nevét hiába veszi.

Gondolj a szombatra és szenteld meg. Hat napig dolgozzál és végezd minden munkádat. A hetedik nap azonban az úrnak, a te Istenednek a pihenő napja, ezért semmiféle munkát nem szabad végezned, sem neked, sem fiadnak, sem lányodnak, sem szolgálóknak, sem szolgálólányodnak, sem állatodnak, sem a kapuidon belül tartózkodó idegennek. Az Úr ugyanis hat nap alatt teremtette az eget és a földet, a tengert és mindent, ami bennük van; a hetedik napon azonban megpihent. Az Úr a hetedik napot megáldotta és megszentelte.

Tiszteld apádat és anyádat, hogy sokáig élj azon a földön, amelyet az Úr, a te Istened ad neked.

Ne ölj.

Ne törj házasságot.

Ne lopj.

Ne tégy hamis tanúságot embertársad ellen.

Ne kívánd el embertársad házát, ne kívánd el embertársad feleségét, sem szolgálóját, sem szolgálólányát, sem szarvasmarháját, sem szamarát, sem más egyebet, ami az övé.

Halld, Izrael (Sema):

Halld, Izrael! Az Úr, a mi Istenünk az egyetlen Úr! Szeresd Uradat, Istenedet szíved, lelked mélyéből, minden erőddel! Ezeket a parancsokat, amelyeket ma szabok neked, őrizd meg szívedben és védj gyermekeidnek is az eszébe; beszélj róluk, amikor otthon tartózkodsz, s amikor úton vagy; amikor lefekszel s amikor fölkelsz. Igen, jelként kösd őket a kezedre, legyenek ék a homlokodon. Írd fel őket házad ajtófélfájára és kapujára!

Ha engedelmeskedtek parancsaimnak, amelyeket ma adok nektek, s szeretitek az Urat, a ti Istenedeket és szívetek, lelketek mélyéből szolgáltok neki, földeteknek a kellő időben megadom az esőt, a korai esőt éppúgy, mint a késői esőt, úgyhogy betakaríthasd gabonádat, borodat és olajodat. Adok majd füvet is legelődon jószágod számára, és magad is jóllakhatsz majd. De vigyázzatok, el ne tévelyegjen szívetek s tévútra ne térjete; más isteneknek ne szolgáljatok és ne boruljatok le előttük! Különben fölgerjed ellenetek az Úr haragja, bezárja az eget, nem esik több eső, a föld nem hozza meg termését s csakhamar kivesztek abból a szép országból, amelyet az Úr ad nektek. Vessétek szívetekbe, lelketekbe

szavaimat, kössétek őket jelül kezetekre, legyenek ék a homlokotokon! Tanításotok meg rájuk gyermekeiteket, beszélj róluk, ha otthon tartózkodsz és ha úton vagy, ha lefekszel és ha fölkelsz. Írd fel őket házad ajtófélfájára és a kapudra, hogy olyan sokáig élj te is, gyermekeid is azon a földön, amelyre az Úr atyáidnak megesküdött, hogy nekik adja, ameddig csak ráborul a földre az ég.

Ezt mondta az Úr Mózesnek: Szólj Izrael fiaihoz és mondd meg nekik: Köntösük csücskeire csináljanak bojtokat ők és utódaik, s minden bojtot erősítsenek bíborlila zsinórra. A bojtok ezt jelentsék nektek: Ha rájuk tekintetek, emlékeztetek az Úr parancsaira, hogy azok szerint járjatok el, ne szívetek és szemetek vágyait kövessétek, s így hűtlenségbe essetek. Ezért jusson eszetekbe: Igazodjatok parancsaimhoz, s így legyetek szentek Istenetek előtt. Az Úr vagyok, a ti Istenetek, aki kivezettelek benneteket Egyiptom földjéről, hogy Istenetek legyek, én az Úr, a ti Istenetek.

A Sema recitálását reggel egy újabb áldás zárta, a Valóban biztos:

Valóban biztos, hogy te vagy az Úr, a mi Istenünk és atyáink Istene, a mi királyunk és atyáink királya, a mi szabadítónk és atyáink szabadítója, alkotónk és erős segítőnk, szabadítónk és megváltónk, ez a te neved öröktől fogva, és kívüled nincs más Isten. A megváltottak új dallal dicsérték nevedet a tenger partján. Mindig dicsérték, királyuknak szólítottak és azt mondták: Az Úr a mi királyunk örökkön örökké (vö. Kiv 15,18). Áldott légy Urunk, aki Izraelt megszabadítottad!

[Válasz:] Áldott legyen dicsőséges országának neve most és mindörökké!

A Sema után este a fenti helyett két másik dicséretet mondtak: az Igaz és megbízható, valamint az Engedj minket elnyugodni kezdetű imákat:

Igaz és megbízható mindez, és megmarad rajtunk, mert a mi Urunk a mi Istenünk, és kívüled nincs más. Mi, Izrael, az ő népe vagyunk, ő a mi királyunk, aki megszabadít minket a királyok kezéből, és kivált a zsamokok markából, ő az, aki bosszút áll nyomorgatóinkon, és aki ellenségeinknek megtorlással fizet, aki nagy dolgokat tesz, kifürkészhetetlen, és csodái számtalanok. Aki lelkünk-

nek életet adott, és lábainkat nem hagyta meginogni (vö. Zsolt 66,9), aki megengedi, hogy ellenségeink hátán tapossunk (MTörv 33,29), és szarvunkat minden gyűlölőnk fölé emeli, aki jeleket tett, és bosszút állt a fáraón. Jeleket és csodákat tett Kám fiainak földjén. Haragjában Egyiptom elsőszülötteit elpusztította, és népét közülük kivezette az örök szabadságba. Gyermekeit a Sás tenger elválasztása által átvezette, és ellenségeiket elmerítette a mély folyamba. Gyermekei látták az ő hatalmát, dicsérték és dicsőítették nevét, és uralmát készségesen magukra vették. Mózes, és Izrael gyermekei nagy örömmel énekeltek neked dalt, és mindnyájan felváltva mondták: Ki olyan az istenek között, mint te, Urunk, ki olyan, mint te, aki szentségedben megdicsőültél, aki félelmetes vagy dicső tetteid által, és csodákat művelsz (vö. Kiv 15,11)? Látták gyermekeid uralmadat, aki a tengert Mózes előtt szétválasztottad, te vagy az én Istenem (Kiv 15,2). Akkor így szóltak: Az Úr a király mindig és örökké (Kiv 15,18)! És tovább folytatták: Az Úr megváltotta Jákobot, és kiszabadította őt az erősebb kezéből (Jer 31,11). Áldott légy Urunk, aki Izraelt megváltod!

[Válasz:] Áldott legyen dicsőséges országának neve most és mindörökké!

Engedj minket békében elnyugodni Urunk, Istenünk és királyunk, hadd keljünk fel az életre. Terjeszd ki ránk békéd pajzsát és erősíts meg minket a jóakaratban. Segíts és oltalmaz minket a te nevedért! Tartsd távol tőlünk az ellenséget, a dögvészt, a kardot, az éhínséget és a szenvedést, távolítsd el tőlünk a Sátánt, és szárnyad árnyékában rejsz el minket, mert Isten vagy te, aki megóvsz és megszabadítasz. Mert Isten vagy te, aki megóvsz és megszabadítasz. Mert Isten vagy te, aki kegyelmes és irgalmas király. Vigyázz életünkre és békénkre, amikor lefekszünk és amikor felkelünk, mostantól fogva mindörökké. Áldott vagy Urunk, aki népedet Izraelt örökké megoltalmazod!

[Válasz:] Áldott legyen dicsőséges országának neve most és mindörökké!

Ezután további áldások és könyörgések következtek, amelyek a később teljessé vált, ún. Tizennyolcas imádságnak (Semóne eszré = 'tizennyolc'), vagy egyszerűen csak az Imának (Tefilla) ekkor már létező magját képezik:

(16. áldás)

Lakozzál Sionban Urunk, Istenünk, a te tetszésed szerint, hogy szolgáljaid szolgálhassanak neked Jeruzsálemben.

Áldott légy Urunk, mert neked fogunk szolgálni félelemben!

[Válasz:] *Áldott legyen dicsőséges országának neve most és mindörökké!*

(18. áldás)

Add a te békédet népednek, Izraelnek, városodnak és tulajdonodnak, és áldj meg minket mindnyájunkat!

Áldott légy Urunk, aki békét szerzel!

[Válasz:] *Áldott legyen dicsőséges országának neve most és mindörökké!*

Az áldások után az illatáldozat bemutatása következett. A soros pap egyik kezében parázzsal teli serpenyőt, a másikban az illatszerek keverékét tartva bement a Templomba, és annak középső termében, a Szentélyben az illatáldozat oltárán megújította az áldozatot. Új paraszt helyezett az oltárra, és rászórta az illatos keveréket, amely tömjénből, ámbrából, két további, kevésbé ismert illatszerből (galbanum, füstölőköröm) és kevés sóból állt.

Közben az áldozathoz összegyűlt hívőszereg kívül várakozott, és leborulva ezt imádkozta:

Jöjjön el az irgalmasság Istene a szentélybe és fogadja tetszéssel népe áldozatát!

Miután az illatáldozat bemutatását végző pap a Szentélyben befejezte a szolgálatot és kijött, a többi pap ott várta őt a templom lépcsőin. Az összegyűlt papok előljárója előlépett és felszólította a papságot:

Ti papok, emeljétek fel kezeteket és áldjátok meg Izrael népét!

Ekkor következett a papi áldás, amelyben a papok az ároni áldás szövegét mondták el a nép fölött, közösen és kitárt karral:

Áldjon meg az Úr és oltalmazzon!

Ragyogtassa rád arcát az Úr, s legyen hozzád jóságos!

Fordítsa feléd arcát az Úr, és szerezzen neked üdvösséget!

A közösség az ismert áldással válaszolt:

Áldott legyen dicsőséges országának neve most és mindörökké!

Ezt követően a papok még egy további, csendes imát mondtak:

Világ Ura, megtettük azt, amit meghagytál nekünk, teljesítsd, amit megígértél, nézz le az égből, a te szent hajlékodból, és áldd meg népedet, Izraelt!

A papi áldással az áldozatbemutatás első része, az illatáldozat befejeződött. Ezután következett a reggeli istentisztelet második része, a tamidáldozatnak, valamint az étel- és italáldozatnak a bemutatása. Az áldozat befejeztével a szolgálatot tevő két pap a márványoltárhoz lépett, ezüst trombitával a kezükben. A trombiták hangjára a leviták jelenlévő kórusa énekelni kezdett egy zsoltárt. A hét minden napjára más zsoltár éneklése volt előírva (a hét első napján, azaz vasárnap a 24., a további napokon sorban a 48., 82., 94., 81., 93., szombaton pedig a 92. zsoltár).

A levita énekesek a papi udvarban, az égőáldozat oltárától keletre egy emelvényen ('dukhán') álltak. A kórust mindig legalább 12 tagból álló "zenekar" kísérte: 9 citerás, 2 hárfás és 1 cintányéros.

Megbízható hagyomány szerint a leviták énekénél gyermekek is közreműködtek, a legjobb jeruzsálemi családok fiai közül. Ezek a gyermekek nem a leviták emelvényén álltak, hanem az emelvény mögött az udvar talaján, úgyhogy fejeiket a hívők serege az éneklő leviták lábai mögött láthatta. A gyermekek nem hangszereken játszottak, hanem énekhangiukkal tették szebbé az istentiszteletet. A mély férfihangokhoz kapcsolódva ezek a magas gyermekhangok színesebbé, szebbé tették a zsoltározást.

Kedves Gyerekek!

(Molnár Ferenc)

A mai vasárnapon is eljöttünk a templomba, hogy megemlékezzünk Jézus haláláról, feltámadásáról, és együtt ünnepeljünk testvéri szeretetben. Ezt a vasárnapot Szentírásvasárnapnak nevezzük, mert ma van a Szentírás ünnepe. Minden szentmisén olvasunk a Szentírásból, de a mai nap különleges nap, mert ma közösen és ünnepélyesen hálát adunk Istennek, hogy írásba, könyvbe foglalva nekünk adta tanítását.

Ezt az ünnepet minden évben ilyenkor, szeptember végén tartjuk. Ez azért van így, mert most, szeptember 30-án van szent Jeromos egyháztanító és szentírásfordító halálának az évfordulója. Szívesen elmondom nektek, hogy miért is kapcsoljuk a Szentírásvasárnapot szent Jeromos ünnepéhez.

Szent Jeromost saját szentjeink között tartjuk számon, mert Pannóniában született, azon a területen, amely ma Jugoszláviához tartozik. Kb. 1600 évvel ezelőtt élt. Nagyon szeretett tanulni, ezért elment Rómába és a leghíresebb tanítómestereknél tanult. Hamarosan olyan nagy tudásra tett szert, hogy Rómában a pápa tanácsadója lett, és a Szentírás magyarázására összpontosította tehetségét. De úgy érezte, hogy még mindig nem tud eleget, nem tudja elvégezni ezt a nagy munkát. Ezért elment Jézus szülőföldjére, a Szentföldre, hogy elzarándokoljon a szent helyekre, és a Szentírás tanítását jobban megértse, elsajátítsa. Az ott élő szerzetesek hatására magányba vonult. Kiment a sivatagba, és egyedül remetéskedett a pusztában. Négy éven át a legszigorúbb, önmegtagadó életet élte, hogy testének vágyait megfékezze. A nagy tudós durva szörzsákokat viselt lesoványodott testén, ágya a puszta, kopár föld volt, és a legszilányabb ételeket ette. Szárnyaló lelke úrrá is lett a testén.

De a gonosz lélek mégis megkísértette. A képzelete és az emlékezete oly éber és élénk volt, hogy mindenre figyelt. És amíg a magányban más egyszerű ember csak a csendet érzi, a szél zúgását hallja, a virágok nyílását látja, addig az ő tudós esze és érzékeny szíve tele volt emlékekkel: látta a híres pogány költők történeteiben szereplő csábos alakokat, hallotta azok negédes hangját

a puszta csöndjében. Emlékezete, mint egy izgalmas videófilm, elébe vetítette az élet gyönyöreit, amelyeket átélt, vagy amelyekről olvasott.

Ezekből a kísértésekből a Szentírás olvasásához menekült. Olvasta, hogy szárnyaló képzeletét lekösse, és tanulmányozta, mert érdekelte. De minél tovább olvasta, annál inkább rájött, hogy az Ószövetség eredeti szövegét, amelyet zsidó nyelven írtak, nem érti eléggé. Ezért visszament a Szentföldre, hosszú évekig ott élt, és hallgatta, tanulta a nyelvet, hogy a zsidó nyelv minden szavát, fordulatát, képét és sajátosságát megértse, megfigyelje. Meg is tanult zsidóul alaposan. Ekkor aztán hozzáfogott, és lefordította a saját nyelvére, latinra az egész Szentírást. Ez a fordítás abban az időben olyan pontos és jó volt, hogy 1500 évig szinte mindenütt ezt használták.

Tudásáért és az egyháznak tett szolgálataiért kiérdemelte az "egyház-
atya" megtisztelő címet. Mivel pedig nem csak tudós volt, hanem példamutató keresztény is, az Egyház szentté avatta.

Itt felmutatunk egy nagy ívre előre felírt [héber,] görög, latin és magyar szót, pl. [ahaba, héber betűkkel,] agapé (görög betűkkel), caritas, szeretet, és elmondjuk, hogy melyik szó milyen nyelven van, mit fordított Jeromos héberből, görögből. (Ha van tábla, még jobb ott helyben felírni.)

Ugye, milyen érdekes, hogy valaki egész életét egy könyv fordításának, tanulmányozásának szenteli? Miért olyan különösen értékes ez a könyv? Ha csak úgy kézbe vesszük, azt látjuk, hogy ugyanolyan, mint a többi vastag könyv. *(Megmutatjuk a Szentírást.)* Ugyanúgy van nyomtatva, ugyanúgy bekötve, mint a többi, még a betűk is ugyanolyanok.

A Szentírás abban különbözik minden más könyvtől, hogy amit ebben olvasunk, azt Isten mondja nekünk, általa Isten tanít bennünket. Szent Jeromos idejében élt Afrika egyik városában egy másik híres ember, szent Ágoston. Fiatalkorában nem volt keresztény, és úgy élt, mint a többi pogány fiatal ember: szabadon és féktelenül. De nem volt boldog. Mindig nyugtalan volt, akármilyen jókat evett és akárhogy mulatozott. Érezte, hogy valami fontos hiányzik az életéből. Szeretett volna megváltozni, jobb ember lenni, de nem volt hozzá ereje. Egyszer a kezébe került a Szentírás, elkezdte olvasni, de nem tetszett neki. Sokat olvasott már, sok tudós, szép könyvet, de ez olyan egyszerűnek és faragatlannak tűnt számára. Nem is csoda, hiszen a Szentírást tanulatlan

emberek írták a maguk csiszolatlan nyelvén. Ágoston nem vette észre, hogy az egyszerű szavakban és mondatokban mennyi bölcsesség rejtőzik.

Szépen félre is tette a könyvet hamar, és nem változott az életében semmi. Telt-múlt az idő, és ő egyre szomorúbb és boldogtalanabb lett. Nagyon szeretett volna kereszténnyé lenni, a mennyei Atyával beszélgetni, de úgy érezte, hogy nem szól hozzá az Isten. Egy napon azonban, amikor a kertben sétált, a szomszédból áthallatszott egy kisgyermek éneke. Ezt dúdolta valaki: Vedd és olvasd, vedd és olvasd...

Ágoston elgondolkozott a szavakon. Nem értette, hogy milyen ének lehet ez. De hirtelen eszébe jutott a könyv, amit olvasás nélkül félretett. Lehet hogy azt kellene kézbevenni és olvasni? Hirtelen bement a házba és újból elkezdte olvasni a Szentírást. És akkor egyszerre minden szó és mondat olyan szépnek, érdekesnek, igaznak tűnt számára. Csodálatos dolog történt: Ágoston megértette, hogy ennek a könyvnek az egyszerű szavaiból maga az Isten szól hozzá és tanítja őt. Ezután nagyon sokszor és örömmel olvasott belőle. Az élete egészen megváltozott. Olyan jó keresztény lett belőle, hogy később az egyház szentté is avatta.

Aki jó szakember akar lenni, annak jól meg kell tanulni a szakmát. Aki tudós akar lenni, annak sok-sok könyvet meg kell tanulnia. Aki jó ember akar lenni és jó keresztény, annak a Szentírást kell olvasnia gyakran és figyelemmel. Mert a Szentírásban Isten elmondott nekünk minden fontos dolgot, ami ahhoz kell, hogy becsületes, jó és szeretetreméltó ember legyen belőlünk.

ⲛⲓⲧⲏⲛⲓ ⲁⲓⲁⲛⲏ

A lelenc

Bibelino: Das Findelkind
(Bibelsonntag 1990, Stuttgart
Ev./Kath. Bibelwerk, 87-89.o.)

Kedves Gyerekek!

Aki ismer engem, jól tudja, hogy sokat vagyok úton a papával. Nem csak itthon, Magyarországon, hanem sokfelé járunk, szerte a világon. Szentírást viszünk ajándékba azoknak, akik nem tudnak másként hozzájutni.

A múltkorában Indiában jártunk. Ott minden egészen más, mint nálunk. Egész évben csuda meleg van például. Meg nagyon sok szegény ember van, még kenyeret se tudnak venni maguknak. Sokuknak nemhogy kicsi lenne a lakásuk, hanem mindig a városok utcáin laknak. Ha megbetegszene, nincs pénzük orvosra...

No, de ma egy történetet akarok elmesélni nektek. Amikor a papával egy zötyögős úton hajtottunk, egyszer csak egy nagy durranást hallottunk. Bibliarakományunk, amelyet nagy gonddal elrendeztünk hátul, össze-vissza borult a kocsiban. Nem volt mit tenni: meg kellett állnunk.

Kinyitottuk az ajtót és kiszálltunk. Mindjárt meg is láttuk, hogy mi durrant akkorát: az egyik hátsó gumi olyan lapos volt, mint egy palacsinta. Biztosan valami éles kőre vagy üvegcserepre hajtottunk. Micsoda pech, mert sehol egy ember, aki segíthetne!

Mivel már a pótkerekünk is lyukas volt, mit tehattünk egyebet, mint útnak indultunk, hogy a legközelebbi faluban segítséget kérjünk. Majd egy órát kutyagoltunk, míg egy lakott településre érkeztünk.

Nagy örömünkre a falucska közepén megpillantottunk egy kis templomot. Tudjátok, Indiában nincsen ám olyan sok templom, mint nálunk. Ott az emberek közül csak kevesen keresztények.

Mindjárt oda is mentünk a templomhoz. Épp jött kifelé egy ember, mint hamarosan megtudtuk, maga a plébános. Barátságosan köszöntöttük, és elmondtuk, hogy mi is keresztények vagyunk. Szentírást szállítunk, de az autónk, sajnos, lerobbant. A plébános készségesen megígérte: „Egy órán belül hazaér a hitoktatónk,” - mondta, „az ért valamennyire a kocsikhoz, és van szerszáma is. Gyertek, várjátok meg itt nálam!”

Örömmel elfogadtuk vendégszeretetét. Kellemesen hűvös is volt nála. Kaptunk teát és üdítőt, és a plébános közben elmondott egy történetet:

Sok évvel ezelőtt, távol innen, egy kis faluban élt egy asszony, úgy hívták, hogy Nagamma. Nagyon szegény volt, és betevő falatját utcasöpöréssel kereste.

Egyik nap, - amikor Nagamma éppen ráripakodott egy járókelőre, aki eldobott egy üres sörösuveget, - arra ment egy férfi, aki Nagammát már régóta figyelte. „Miért bosszankodsz ennyire? - kérdezte az asszonyt. „Nem keresel olyan sokat, hogy megérné az ilyesmi a bosszúságot!” - „Azt akarom, hogy az utcám tiszta legyen, - felelte az, - akármennyit keresek is!”

Tetszett az embernek a felelet, és egyik este meghívta Nagammát vacsorára. Az asszony pontosan érkezett: Nagyon jól esett neki, hogy egyszer rendesen ehetett.

„Tudod, - szólt a házigazda vacsora után, - Istennek ugyanaz a gondolja, mint neked. Ki akarja takarítani a szemetet az emberek szívéből.” - „Igen? Milyen érdekes!” - felelte Nagamma. „Mesélj még nekem erről az Istenről! Hol van ő egyáltalán? Nem látok a szobádban egyetlen istenszobrocskát sem!” - „Hát nem is, - felelte az ember, - mert én keresztény vagyok, és a keresztények Istene nem olyan, mint a többi isten. A mi Istenünket földi szemmel nem is lehet látni. Várj csak, adok neked egy Bibliát. Abban elolvashatod, hogy az emberek mi mindent tudtak meg az Istenről.”

Ettől kezdve Nagamma minden nap olvasott a Bibliából, amit az embertől kapott. Ha valamit nem értett meg, felkereste új barátját, és az mindent megmagyarázott neki. Nagamma lassanként kiegyensúlyozottabb lett, és nem kiabált többé azokra, akik valamit eldobtak az utcán. Csak barátságosan kérte őket, hogy tartsák tisztán az utat.

Egyik reggel, amint szokása szerint söpörte az utcát, az egyik elhagyatott kertből különös zajokat hallott. Mintha valaki a kemény földben ásóval gödröt ásna. Nagamma óvatosan odament és belesett a rossz kerítés nyílásán. És valóban: négy ember nagyban ásott egy gödröt. „Mit csináltok, hé!” - kérdezte, és áthajolt a kerítésen. Erre az emberek ijedten rámeredtek, aztán uccu, futásnak eredtek. „Nahát!” - csodálkozott Nagamma. Már éppen vissza akart menni söpörni, amikor halk sírást vélt hallani. A gödör felől hallatszott, amelyet az emberek ástak. Gyorsan közelebb ment, és a sírást egyre jobban hallotta. Végre odaért a gödörhöz, föléhajolt és belenézett. A gödör mélyén egy kisgyermek feküldt: az emberek őt akarták elásni.

Nagamma kivette a síró gyermeket és megnyugtatta. Hamar rájött arra is, hogy miért akartak ilyen szörnyűséget tenni vele: A kicsinek nyomorék volt a szája, olyan, amit nyúlzájnak nevezünk. Az ilyen gyermeket sok indiai a család és az istenek szegényének tartja.

Nagammában nem éltek már ezek a babonás hiedelmek. Eszébe jutott, amit a Bibliában olvasott: Isten feláldozta egyetlen fiát, hogy minden egyes embert megmentse. „Ha Isten feláldozta egyetlen fiát, hogy az embereket megmentse, miért ne áldozhatnám fel én is az életem hátralévő éveit azért, hogy ezt a gyermeket megmentsem?” - gondolta magában.

Amit gondolt, meg is tette. Hazavitte a kisgyermeket és fölnevelte. Az az ember, aki a Szentírást adta Nagammának, sokat segített neki, és még számos más barátja is.

A kisgyermek száját később megoperálták, és ma már semmi sem látszik meg rajta, - fejezte be a történetét a plébános, és közben alig észrevehetően megsímította az ajkát.

Nos, gyerekek, ugye érdekes történet volt, amit a plébános elbeszített nekünk? Milyen rendes egy asszony volt ez a Nagamma! Az autónkat egyébként szépen megjavította a plébános barátja, és másnap reggel mehattunk tovább. Boldogan vittük a szentírásokat, hiszen éppen most hallottuk, hogy milyen sok jó történik általuk.

Szeretettel

a kis Jeromos

A világon élő emberek összesen körülbelül 5000 nyelvet beszélnek. A teljes Szentírást eddig 310 nyelvre fordították le, az Újszövetséget pedig további 696 nyelvre. A Biblia rövidebb részlete ezenkívül még 901 nyelven olvasható. A Szentírást tehát - részben vagy egészben - eddig 1907 nyelvre fordították le. [A többi 3093 nyelvet az emberiségnek csupán egytizede beszéli.]

« « « Ω » » »

A Szent Jeromos Bibliatársulat

Események:

- 1990.1.23 Alakuló gyűlés
1990.2.13 Nyilvános megnyitó ülés
(vendégek: P. Rijks, Katolikus Bibliaszövetség
F.-J. Ortkemper, Stuttgarti Bibliaközpont
N.W. Höslinger, Oszták Bibliaközpont, Klosterneuburg)
1990.3.23 Egyházi jóváhagyás
1990.4.13 Felvétel a Katolikus Bibliaszövetségbe
(korábbi nevén: Bibliaapostolság Kat. Világszövetsége)
1990.6.28 A Társulat polgárjogi bejegyzése
1990.8.27 A Jeromos füzetek bejegyzése

Tagságunk (1990.8.27): összesen 233

alapító tag	43
egyesületi tag	68
pártoló tag	122

Főbb támogatóink:

Bakos Zoltán, Balthazar Zsolt, Felsmann József [Út, Igazság, Élet],
Katona István püspök, Konkoly István püspök, Marosi I. Izidor püspök, Novák
József ny. plébános, Opálény Izabella, Pataky Kornél püspök, Puskás Mária,
Ronkay Ferenc, Váradi József plébános

Irodánk: Szent Jeromos Bibliaközpont
(Molnár Ferenc)
B u d a p e s t
Déri Miksa u. 6. sz. II/1
1 0 8 4

Verbum Domini

Gárdonyi Géza

Írás a Bibliába (részlet)

*Ez a könyv a könyvek könyve,
Szegény ember drágagyöngye.
Égi harmat lankadtaknak,
Világosság földi vaknak.
Bölcsességnek arany útja:
Boldog, aki rátalál!
Szomjas lelkek forrás-kútja,
Hol pohárral Krisztus áll.*

*Ez a könyv az örök törvény,
Királyon lánc, rabon napfény,
Tévelygőknek hívó harang,
Roskadóknak testvéri hang.
Elhagyottnak galambbúgás,
Viharvertnek ereszet,
Haldoklóknak angyalsúgás:
„Ne félj: fogd a kezemet”.*

manet in aeternum
